

Силабус навчальної дисципліни
«Лексико-граматичні риси сучасної розмовної іспанської мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська
Освітньо-професійна програма	Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Іспанська
Семестр	III
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Веліканова Ганна Михайлівна
Анотація навчальної дисципліни	Курс навчальної дисципліни “Лексико-граматичні риси сучасної розмовної іспанської мови” передбачає формування навичок граматично правильного мовлення в його усній та письмовій формі, необхідні для виявлення комунікативної компетенції в різних мовленнєвих ситуаціях (особливо в розмовній мові); формування лінгвістичної компетенції студентів та правильного стилістичного використання особливостей лексичного та граматичного матеріалу в сучасній розмовній іспанській мові; розширення рамки лінгвістичної та граматичної освіти, опанування не тільки граматичних та лексичних норм іспанської мови, але й деяких відхилень від норм; вироблення засад для мовного самовдосконалення, необхідного для ефективної участі в комунікативних процесах.
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год.: практичні заняття – 30 год. самостійна робота – 60 год.

<p>Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни</p>	<p>Для успішного засвоєння нормативної дисципліни “Лексико-граматичні риси сучасної розмовної іспанської мови” студенти повинні <i>знати</i> морфологічні одиниці іспанської мови (іменник, прикметник, займенник, дієслово тощо); систему часів в Modo Indicativo та Modo Imperativo; відмінювання дієслів; порядок слів в простому стверджувальному, питальному і окличному реченнях; основні правила узгодження часів в Modo Indicativo; <i>вміти</i> використовувати в письмовому та усному мовленні вищезазначені морфологічні одиниці; вживати відповідні форми дієслів в простому та складному реченні; складати просте та складне речення із запропонованих морфологічних одиниць; складати стверджувальне, питальне, окличне речення; вміти використовувати відповідні форми дієслів в Modo Indicativo в усному та письмовому мовленні; вживати лексику та граматичні форми у монологічному та діалогічному мовленні за темами що вивчаються на I-му курсі; розуміти різні типи усних текстів на теми, що вивчались; розуміти і вживати повільну, чітку й правильну вимову; розмовляти вільно і впевнено в ситуаціях, акцентованих на темах, що вивчались, демонструвати в мовних ситуаціях здатність уникати помилок; вживати вивчену лексику та граматичні форми у таких письмових формах як особистий лист, переказ змісту оповідання, висловлювання вражень, формулювання планів згідно з вивченими темами; розуміти прочитані тексти в межах вивченої тематики; <i>володіти</i> рецептивними та репродуктивними <i>навичками</i> аудіювання, читання, говоріння, письма, аналізувати мовний матеріал і робити висновки на рівні надфразової єдності; використовувати в спілкуванні знання, набуті на першому курсі.</p>
<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</p>	<p>Мета курсу – вдосконалити раніше набуті мовні навички та сприяти розвитку мовленнєвих умінь іспанською мовою, якими повинні володіти студенти, котрі починають практично застосовувати її у міжкультурній комунікації; систематизувати знання про особливості вживання часових форм Modo Indicativo та Modo Imperativo в різних типах складнопідрядних речень, спираючись на правила узгодження часів; вивчити особливості вживання цих часів в сучасній розмовній іспанській мові.</p> <p>Познайомити з особливостями вживання часових форм Presente de Subjuntivo в простому і складнопідрядному реченнях в сучасній розмовній іспанській мові; навчити використовувати цей час у зв'язному тексті в залежності від прагматичної направленості та інтенції мовця; формувати граматичну компетенцію студентів в усному і писемному мовленні. Познайомити із лексико-стилістичними особливостями розмовної іспанської мови шляхом вивчення тематичних модулів “En búsqueda de un trabajo”, “España. Sus costumbres y estereotipos”, “Bienvenidos a Ucrania”.</p> <p>Розвивати соціокультурну компетентність студентів шляхом більш глибокого ознайомлення з історією, соціальним і культурним життям іспаномовних країн.</p> <p>Прагматична складова розвитку мовної компетентності передбачає вміння володіння дискурсом, його цілісність та зв'язність, а також пов'язана з функціональним використанням мовних ресурсів, що створює міцну основу для взаємодії чотирьох мовних діяльностей.</p> <p>Когнітивна мета навчання передбачає розвиток філологічної ерудиції та досвіду навчання студентів, розвитку логічного та аналітичного розуму, навичок самооцінювання, навичок роботи зі словниками та довідковими</p>

джерелами.

Виховна мета включає формування широкого світогляду, гуманітарного та демократичного розвитку, поваги до людських цінностей.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. – Здатність спілкуватися іспанською мовою.

ЗК 10. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 4. – Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди іспанської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати іспанську, другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 14. Володіння теоретичними основами використання української та іспанської мов, включаючи фонетичні, лексичні, морфологічні, граматичні, синтаксичні та стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 15. Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.

ФК 16. Володіння граматиною, лексикою і фонетикою іспанської мови на рівні A2 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Marco Común Europeo De Referencia Para Las Lenguas: Aprendizaje, Enseñanza, Evaluación)).

ФК 18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами іспанської мови, другої іноземної мови та української для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

- знати часові форми дієслів в *Presente de Subjuntivo* та особливості його використання в підрядних реченнях у сучасній іспанській мові;
- вміти використовувати наказовий спосіб для вираження прохання, наказу, вказівки, заборони або для надання інструкцій у межах тематики I-го та II-го курсів;

- вміти писати іспанською мовою висловлення вражень та точки зору, планів, особистих листів, CV, мотиваційних листів;
- вміти демонструвати знання про адміністративні одиниці, географічне положення Іспанії та України, їхні звичаї та традиції, історію та стереотипи, які існують навколо обох народів на основі вивчених тем, а також демонструвати здатність використовувати ці знання у спілкуванні;
- здійснювати взаємозв'язок між студентами в межах творчої групи з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності під час роботи над проектом .

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1.

Тема 1. В пошуках роботи. Modo Indicativo та узгодження часів Indicativo.

Тема 2. Іспанія, її традиції та стереотипи. Modo Imperativo .

Тема 3. Ласкаво просимо до України. Presente de Subjuntivo.

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

а. Форми та критерії оцінювання студентів:

- **семестрове оцінювання:**

1. фронтальне опитування;
2. перевірка поточних контрольних і тестових робіт;
3. перевірка самостійних робіт;
4. перевірка модульної контрольної роботи.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»).

Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹.

підсумкове оцінювання залік.

- **умови допуску до семестрових заліків:** до семестрового заліку в III семестрі студент допускається за наявності позитивної оцінки з аудиторної роботи, наявності самостійних робіт та позитивної оцінки з МКР, результати яких складають семестровий рейтинг студента. У разі відсутності позитивної оцінки з будь-якого аспекту роботи (аудиторної, самостійної та МКР) студент не допускається до складання заліків.

Організація оцінювання:

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів II курсу є однаковою для практичних дисциплін кафедри романських мов. У структурі кожного модуля з практичних дисциплін кафедри оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та

самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу з модулів напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Оцінка «відмінно» («5») виставляється студенту, якщо всі практичні завдання, передбачені МКР, виконані в повному обсязі. Відповіді є логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним. Допускається до 4-х граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

Оцінка «добре» («4») виставляється студенту, якщо всі передбачені МКР навчальні практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Відповіді у переважній більшості є коректними; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично правильним. Допускається до 4 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% - 89% правильно виконаних завдань.

Оцінка «задовільно» («3») виставляється студенту, якщо більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. Допускається до 6 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 60% - 74% правильно виконаних завдань.

Оцінка «незадовільно» («2») виставляється, якщо студент не готовий до МКР, неправильно виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, допускає змістовні граматичні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Переважна більшість відповідей є помилковими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним. У відповідях студента зафіксовано 7 та більше граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 60% правильно виконаних завдань.

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР**.

• **у III семестрі, в якому передбачено підсумковий контроль у формі заліку, МКР оцінюється у такий спосіб:**

«відмінно» – 50 балів (відмінне виконання МКР лише з незначним порушенням у змістовному цілісному та аргументованому викладі матеріалу з доцільним використанням лексики та синтаксичних конструкцій або незначною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які не порушують логічності відповіді);

«добре» – 40 балів (в цілому правильне виконання МКР лише з незначними порушеннями у змістовному цілісному та аргументованому викладі матеріалу з виправданим у більшості випадків використанням лексики та синтаксичних конструкцій або певною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які іноді викликають неоднозначність трактування відповіді);

«задовільно» – 30 балів (частково правильне виконання МКР з істотними порушеннями у змістовному цілісному викладі матеріалу, недостатня аргументованість викладу, суттєві порушення у використанні лексики, синтаксичних та граматичних конструкцій, зі значною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які заважають сприйняттю відповіді);

«незадовільно» – 20 балів (фрагментарне виконання МКР із грубими порушеннями у вживанні засобів між фразових зв'язків, неправильне і недоречне вживання лексики,

синтаксичних та граматичних конструкцій, зі значною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які заважають сприйняттю відповіді);

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру (аудиторна і самостійна робота) і рейтингового бала за МКР.

Підсумковим контролем у III семестрі є залік.

Відмітка про залік («**зараховано**», «**не зараховано**») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну відповідно до шкали відповідностей оцінок (п. 8.3. робочої програми).

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**», оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Викладач оцінює відповідь студента у такий спосіб:

«**зараховано**» – частково правильна відповідь з істотними порушеннями у змістовному цілісному викладі матеріалу, пояснення смислових структурних функціональних ознак та особливостей лексичних фонетичних і граматичних явищ викликає труднощі, неповне володіння навичками монологічного мовлення в межах вивченої тематики, частково правильне фонетичне, граматичне, лексичне та стилістичне мовне оформлення відповіді, обмежене використання лексичних, граматичних структур, вивчених протягом семестру, недостатня аргументованість викладу, несуттєві порушення у використанні лексики, синтаксичних та граматичних конструкцій, зі значною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які заважають сприйняттю відповіді;

«**не зараховано**» – 0 балів (фрагментарна відповідь із грубими порушеннями у вживанні засобів міжфразових зв'язків, неправильне і недоречне вживання лексики, синтаксичних та граматичних конструкцій, що вивчались протягом семестру зі значною кількістю фонетичних, граматичних та орфографічних помилок, які заважають розумінню і сприйняттю відповіді).

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала, який передбачає сумарну оцінку з аудиторної, самостійної роботи та оцінки з МКР) відповідно до шкали відповідності оцінок.

б. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90 – 100	} зараховано
Добре	B	82 – 89	
	C	75 – 81	
Задовільно	D	66 – 74	
	E	60 – 65	
Незадовільно	FX	0 – 59	} не зараховано

Політика курсу	Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні
-----------------------	---

обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.

Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна:

1. Кожемяко, В. (2019). *Elemento. Practique su español*. Центр навчальної літератури.
2. Arrese, M. F., Gálvez, M. R., & Segura, I. A. (2014). *Vente 2 (B1+) - libro del alumno (Spanish Edition)* (edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
3. Barquero, L. B., Aragón, C. M., & Gili, C. Ó. (2008). *Pasaporte 2 (A2)- libro del alumno + CD audio (Spanish Edition)*(edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
4. Cuenca, M. A., & Prieto, R. P. (2019). *Embarque 2: Curso de Español lengua extranjera: (A2+)*. Edelsa Grupo Didascalía.
5. Cuenca, A. M., & Prieto, P. R. (2011). *Embarque 2. Libro de ejercicios (Spanish Edition)* (edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
6. Dueñas, C. R., Hermoso, A. G., & Vélez, A. C. (2019). *Competencia gramatical en uso A2*. Edelsa.
7. *Gramatica De USO Del Espanol - Teoria Y Practica: Gramatica De USO De Espanol + Soluciones - Level A1-B2 Sol New Edition by Aragones, Luis published by Ediciones SM (2003) (Sol New ed.)*. (2022). Grupo SM.
8. Mercedes, H. P. (2005). *Tiempo para practicar el indicativo y el subjuntivo (Spanish Edition)* (1st ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
9. Sándor, L. (2016). *Uso de los pasados (Gramática - Jóvenes y adultos - Uso - Uso de los pasados) (Spanish Edition)* (1st ed.). Edelsa Grupo Didascalía.

Додаткова:

10. Бабенко С. А., Мариненко П. І., Самофалова Н. В. Іспанська мова. Середній рівень. Навчальний посібник для студентів філологічних факультетів ВНЗ. – Київ, вид. центр КНЛУ, 2013. – 345 с.
11. Граматичний практикум з іспанської мови. Умовний спосіб [Текст] : навч. посіб. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Гуманіт. ін-т ; [авт.-упоряд.] Кожемяко В. М. - К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. - 119 с. : табл. - (El subjuntivo). - Текст ісп., укр. - Бібліогр.: с. 118.
12. Граматичний практикум з іспанської мови. Дійсний спосіб [Текст] : навч. посіб. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; [авт.-упоряд.] Кожемяко В. М. - Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. - 155, [1] с. - (El Indicativo). - Бібліогр.: с. 155.
13. Arrese, M. F., Gálvez, M. R., Fernández, P. D., Viudez, C. F., & de Nebrija, U. A. (2004). *Nuevo ven 2 - libro del alumno + CD audio (Spanish Edition)* (edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
14. Arrese, M. F., Gálvez, M. R., & Segura, I. A. (2014a). *Vente 2 (B1+) - libro de ejercicios (Spanish Edition)* (edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.
15. Blanco Raquel, Gómez Raquel, Olivia Cerlos. Prisma continúa. Método de español para extranjeros/Nivel A2 – Madrid: Edinumen, 2009, -163 p
16. Española, R. A. (2016). *Diccionario de la lengua Española. Vigésimotercera*

edición. *Versión normal (NUEVAS OBRAS REAL ACADEMIA) (Spanish Edition)*. Espasa.

17. Viudez, C. F. (2010). *Uso de la gramática intermedio (Spanish Edition)* (edición ed.). Edelsa Grupo Didascalía.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. *Actividades para practicar el subjuntivo. Opiniones y deseos - lenguaje y otras luces*. (б. д.). lenguaje y otras luces. <https://lenguajeyotrasluces.com/2016/10/30/actividades-para-practicar-el-subjuntivo-opiniones-deseos/>
2. C. (2015, May 9). *Entrevista de trabajo a niños!* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=pq4SSIM2wvw&feature=youtu.be>
3. Extranjeros, S. E. E. P. (2018, September 3). *AGENCIA ELE - Vídeo 16 - ¿Cómo somos los españoles?* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=A3qto8cDE0Q&feature=youtu.be>
4. J. (2021, June 11). *10 ESTEREOTIPOS FALSOS de ESPAÑA - Josehmalon* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=0CUdQoRVFqA&feature=youtu.be>
5. Iruela, A. (2019). *VideoEle. Curso de español para extranjeros gratis*. Videoele. <http://www.videoele.com/index.html>
6. *Learn Spanish grammar through these fun and interesting exercises*. (б. д.). La página del español. <https://paginadelespanol.com/category/spanish-grammar/>
7. Trabajo archivos - lenguaje y otras luces. *lenguaje y otras luces*. URL: <https://lenguajeyotrasluces.com/tag/trabajo/>
8. Sebastián Lora. *Cómo prepararte para una entrevista de trabajo exitosa: trucos, errores, preguntas y respuestas*, 2018. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=5al8cq6Isdk>